

ՄԷՏՄՈՒԱԻԱԽՊԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Pera 65

Համբարսա իրի սեճա կանի ՉԱՐՇԵՆՊԻՆ վե ԶՈՒՄԱՍ ԻՐԹԵՍԻ
կիւնիքի ներք օրնուր:

مجموعه اخبار

بكاوغلى تقسيم جادى نوس 70

Հաղթանակ միւթեպլիդ խոստումով իշին ՅՈՒՂԱՆԵՍ ԹՕՂԱՅԵՍԱՆԱ միւրաճաթ օրնուր: — Իտարէխանէ՛ Պէյօղլունտա ճատտէի քէպիրտէ ն : 63

ՄԷԳԱԼԵԻ ՄԱՍՍՈՒՍԵ

ԿԵՉՄԻՇԵՆ ԻՊՐԷՐ

Բ.

Ճէմաթնա մատտի հաթիմիդի իս-
լահ իթմէք վէ սէրվէթի միւրեքնին
թէգեհտինէ չալըճադ իշին, օթուզ
գըրգ սէնէտէն պէրու տէվամ իտէ-
կէլէն կիտիլիմիդի թէպտիլ իթմէլի-
եիդէ Պու միւրտէթ զարփընտա թու-
թուլան թարիդ աշիքեարէն կէօթէր-
միշ տիւր քի, նէ՛ գաջալարտա սագ-
լանան աղչէտէն էլիլիք տօղմուշ տըր,
նէ՛ տէ թիճարէթ վէ սէնայի ալէ-
մինտէն խարիճ օլան վէ մահտուտ
պուլունան խըտմէթլէրտէն պիւեիւք
քեարլար հուսուլէ կէլէպիլիշ տիւր:
Պիւլաքիս պիւրինճի թագըմըն սէրմա-
եհսի թիւքէնմիշ, վէ էքիմիթ թա-
գըմիսէ, նէրէտէ իսէ օրատա գա-
լըպի հիսս օրունաճադ պիւր թէրագ-
գը իտէմէմիշ տիւր:

Տիւնեհանըն էն զէնկին վէ էն զի-
եատէ իշիլէմիշ օլան միւրէթլէրին-
տէ պիւլէ, զիւրաթա, թիճարէթ վէ
սէնայի վէրէլէն էնէմիթէթ կէօզ
եօնիւնտէ տիւր: Վիւսեթլէրտէ, եա-
նի սանճագ, գազա, քէօյ վէ գա-
սապա կիպի մահէլէրտէ, էհալի, զի-
րաթըն քեաթփէլի չիւպէլէրիլէ
մէղլուլ օլարագ, պու սանէտէ ըէ-
փահը հալ իլէ եալաթըտան պաշգա,
սէրվէթի ճէպիմէ սահիպի օլանլար
տախի նատիր օլմատըղը, վէ պու
եիւլաքիս փապիլիւլար վէ տէլիլմէն-
լէր քիւլաթ իտիլէրէք, մէմէքէթին
մամուրիթիլէն խըղմէթ իտիլիշ
օլտուղու կիպի, բաթիթաթլարտա
վէ տիկէր պիւեիւք շէհիլէրտէ
իսէ, էհալտէն, ասալէթ իւնվա-
նընը հալիզ օլան զաթլար վէ պու-
լարըն էվլաթլար պիւլէ, մուհիմ
թիճարէթ վէ սէնայի իշիլէրինէ թէ-
շէպպիւս իտէրէք, վասի վէ միւ-
քէլէլէթ թիճարէթլանէլէր վէ սա-
նաթիլանէլէր քիւլաթ իթմիշլէր, վէ
բէք չօք նուֆուսու մանէթլէրինտէ
չալըշարլարագ, պապալարընտան
ինթիթալ իտէն սէրվէթի, հէմ գաթ
գաթ արթըրմիշլար, հէմ տախի մէն-
սուպ օլտուղլար մէմէքէթ վէ միւ-
լէթէ շէրէֆի պայիս օլմուշար տըր:
Թիճարէթին վէ պիւեիւք սէնաթլա-
րըն գըլմէթինի թագաթի իտէն օ
պիւեիւք միւլէթլէր, մահալ պու
մագմէտէ հասր իթտիլմէք իշին,
էվլաթլարըն, թիճարէթ վէ սէնայի
մէքթէպլէրինէ կէօնտէրմէքլէ, ան-
լէրի պու եօլա սէվգ իթտիլմէքտէ
վէ նազարիեթլա տա իքթիֆա իթ-
մէեիպ, ամէլեթ տախի կէօրմէլէրի

իշին, մէքթէպտէն չըգտըրտան սօն-
րա, սէնէլէրմէ թիւճար վէ սէ-
նաթլաքեար եանլարընտա պուլուն-
տուրմագտա տըրլար:

Իշպու մէմէքլէ իլթիեար իտէն-
լէր, քիւլիւք միւլէթ վէ ճէմաթլար
տէլիլ, պիւլաքիս պիւեիւք վէ զէն-
կին միւլէթլէր օլտուղլարը հալտէ,
արթըք պիւլիմ, սէրվէթի միւրեք
թէշէլիլ իթմէք իշին, պուլարըն
իւթթը հարէքթիլէն սալիք օլմա-
եա նէ՛ գատար մէնպուր պուլուն-
տուղլուղա՝ աղաճըգ՝ միւլաճադ ի-
լէ անլաշըլապիլիւր:

Լաքին, թէէսիւթ օլունուր քի,
պիւլաք պուլուն հէման մուղաթիլի
զուհուրա կէլիլ վէ կէլմէքտէ տիւր:
շէօյլէ քի, թաշլարտա զիւրաթ
իլէ մէղլուլ օլաճագ էհալի բէք ազ
տէլիլ իքէն, զիւրաթըն էհէմիթէ-
թի թագաթի իտիլմէթիլիւտէն, վէ
եաթսո գօլայ եօլու տիկէր խըղ-
մէթլէր պուլա թէրմիշ օլունտու-
ղունտան, ումուր թիւրքիս էհալիս
սըրաթընտա, պիւլիլմէթլէր տէ, զի-
րաթտան մաթլուպ մէրթէպտէ իս-
թիֆատէ իտէմէքտէ տիւրլէր: Պի-
նանէ ալէյ, էհէր թաշլարտա
ֆագըր հալտէն վէ մուղաթիլա
տաթիլ արա սըրա սըղլմէլար իշի-
տիլիեօր իսէ, պուլուն սէպէպիլ էհէ-
եանէսի՝ հէնուղ օրալարտա էհալի-
նին, զիւրաթա տէրէճէի քիֆաեթտէ
րաղպէթ կէօթլէրիպ, այրը այրը
եաթսո պիւլ իթթիֆագ չիֆթէլիք
թէշէպպիւսլէրինտէ պուլունմամա-
սը քէյֆիլէթի տիւր: Եօգսա, էհէր
մէմէքէթիլիլ թօթաղընըն միւ-
պիլիլիլիլէն, սուլարըն պօլուղունա,
վէ հէր թարաթտա ալըլան զիւրաթ
պանգալարընըն կէօթլէրտիլէրի
գօլայլըլարա, վէ իճատ օլունան
եէնի զիւրաթ մաքիւլարընըն ֆայ-
տէլէրինէ նիսպէթէն, էհալիմիդ,
չիֆթէլիլէք իլմ ու ֆէնիլին լաեք-
գըլա թահիլ իտէրէք, չալըշա,
Ամէրիգա վէ էվլաթտա պու եիւլ-
տէն միլեթլար սահիպի օլունտուղու
կիպի, պիւլաք տախի պիւեիւք սէր-
վէթլէր սահիպի օլանլար պուլունա-
պիլէճէլի տէրքեար տըր:

Ձիւրաթ խոստումով թաշլարտա
նէ հալտէ իսէ, Տէրիսատէթտէ,
խոստում ճէմաթլարըն միւրեքնտա
թիճարէթ վէ սէնայի լէմի մուհիմի
տէ, պուլունան էլի պիւլ հալտէ տէ-
յիլ տիւր: Կէշմիշ պրագալըմ, չիւ-
քի օլան օլմուշ տուր: Կէշմիշ եալընը
պիւր տէրս վէ նասիֆաթ օլապիլիւր:

ԿԱՐԵԻՐ ՋՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԷ

ՅՐԱՍԱՐԱԿ ԻՐԷՐ

Բ.

Երկու հանգամանքներ որ ան-
հրաժեշտ են լաւ կենսադրի մը, կը
փայլին հեղինակին վրայ: — սէր իւր
գիւցաղին և գիտութիւնն այն խընդ-
րոց որովք զբաղեցաւ սա:
Ինչպէս չտիրել զնիւմըն, ինչպէս
չյաթիլալուիլ նկատմամբ անոր առ-
ջեւ որոյ դարձն ի կաթողիկէութիւն
այնչափ արցունք հոսեցուց և այն-
քան մորիկներ յարոյց անվրդով և
պաղարիւն Ալլիոնի մէջ: Ինչպէս
կարելի էր չպաշտել զայն որոյ հա-
մար նշանաւոր Անկիլիզան մը կ'ըսէր:
«Նիւմընի դարձն ամենեւնի մեծ յաղ-
րանակն է Հոռոմէական եկեղեցւոյ
քաղաքագործներն ի վեր:» Եւ այս
նշանաւոր Անկիլիզան Պ. Կլաւտոսն
է: Ինչպէս չիւրաքաւաւիւր անոր նը-
կատմամբ որոյ համար կը գրէր սը-
րաթիս գիւրադէտ մը: «Նիւմընի
դարձն ի Կարողիկէութիւնն այնչափ
ցնցում մը տուաւ Անկիլիզան եկեղեց-
ւոյ, որուն կը ստարի նա ճակարիւն:»
Եւ այս սրտաւ քաղաքագէտը կը
կոչուէր Լորտ Պիքընֆիլտ: Բայց ինչ
որ չափազանց դժուար կ'երեւէր,
այն էր թափանցել այդ աշխարհա-
քաղաքացի իմացականութեան, այդ
հսկայ հանճարոյն ամեն մտածու-
թեանց, թեւակոխել իւր բնական-
ցութեան և գիտութեան վերնագա-
ւառները, լուծել ու համարել
բաղդատել ու մեկնել ինչ որ կայ
ամենէն աւելի նուրբ, փափուկ,
խորին ու բարձր այդ գերազանց
(transcendentale) փիլիսոփայութեան
մէջ: Մեծ ճարտարութեամբ մեզ
ճանցնել վերջ բանաստեղծն ու ա-
տենաբանն, պատմագէտն ու մա-
տենագիրն, կրօնաւորն ու աստուա-
ծաբանն, հեղինակը կը փութայ ներ-
կացնել մեզ անմահ խորհողը, բար-
ձրաթուիլ իմաստասէրն: Եւ այնպիսի
հասուն հմտութեամբ մը որ այրերու
վրայ իսկ դուն ուրեք կը տեսնուի,
տաղանդաւոր Օրիորդն կը յիշէ սըր-
բուհի Կատարինէ ու սըրբուհի Թերե-
զա, Բասգալ ու Պասիէ, Տանդէ,
Մէն տը Պիուան, Մ. Պլանտել, Օլ-
Լաբուրն:

Եւ կ'ըսուի թէ Օր. Լիւսի Ֆէլիքս
Յոր, դուստր նախորդ նախագահին
Յրանապան Հանրապետութեան, կը
փափաքի — այն պահուն յորում Վալ-
տէք և աղաթ-որմնադիրք կը պատ-
րաստուին արտաքսել կրօնաւորներն
հայրենի հողէն — կը փափաքի՝ մայ-
րապետ լինել:

Ինչ գասեր աշխարհի համար...
ն. Թ. Վ. Փ.

ԱՎԱՍԼԸ ՍԻԵԱՍԻԵ

ԲՈՒՄԻՍ ՎԷ ԱՎՍԹՐԻԱ. — Ավսթրիա-
Մաճար խարիճի նաղըրը գօթ Կոլուսովա-
քինն՝ Ավսթրիա իլէ Բուսիա արաթընտա-
քի միւրեքնապաթ հազընտա վէրտիլի իյ-
զահաթ՝ պիւլիւն սուլէրմէրանըն մու-
հիպի մէմուրիլէթի օլմուշ տուր: Միւլա-
րիլէյ, Վիէննա վէ Բէթրէսպուրի գապի-
լէրի արաթընտա նէ՛ պիւր մուհիլտէ, նէ՛
տէ պիւր մուգալէլէնամէ մէլճուտ օլմա-
տըղըն պէեան իթմէքլէ պէրապէր, Բու-
սիա վէ Ավսթրիա տէվէթլէրի պէնիլտէ-
քի բօլիթիգաճա հալը հազըրըն մուհաթա-
ղաթ վէ զուհուրի մէմուլ օլան հէր տիւր-
լիւ միւլաթլարտա խալիսանէ թէաթիլ էֆ-
քեար իթմէք սուլէթիլիլէ, միւնասէպաթը
տօթանէլէրինի պագաթըն էսաթընա միւ-
թէնէտ պուլունան իթիլաթըն էլան պագի
վէ պէրաթլա մուլունտուղունա պիւրիւր-
միշ տիւր:

Գօնթ Կոլուսովաքին 1897տէն պէրու-
ասալի վէ ինչիպաթըն Պալաթընտա մու-
հաթաղասը նօգթայը նազարընտան բէք
մուհիմ ֆայտէլէրի կէօրիւմիւլ օլան իշ-
պու իթիլաթըն: Վիէննա վէ Բէթրէսպուրի
գապիլէլէրի թարաթընտան մուհաթաղա-
թիլէճէլիլի պէեան իթմիլիլ օրընտա, պու
մէսէլէտէ Ավսթրիանըն իթիլաթ իթմիլիլ
բօլիթիգաթըն ինչպիսի տէրէք, բօլիթիգաթ
հալը հազըրըն Ավսթրիանըն թէմամիլէ մէմ-
նուն իթիլիլիլիլ, պիւնանէ ալէյ պու հալին
մուհաթաղաթըն իշին, հիշ պիւր զարթթիլին
տիւրիլ իտիլմէնէլիլիլ, շու գատար քի
բօլիթիգա անտանմէլէրի անգաթընա մու-
ղալիլ ուֆագ պիւր թէշէպպիւս ալէաղա-
տար գապիլնէ թարաթընտան էնէմիթէթ-
փիլէթ թէլաղըն իտիլիլիլ հալտէ, արթըք
թիլաթըն պագաթըն միւլմէրի օլմաեթա-
ղըն սէօյլէմիշ տիւր:

Գօնթ Կոլուսովաքինն պու սէօյլէրի,
Ավսթրիա-Մաճար տէվէթլէրին բօլիթիգա-
պըն սէրահաթիլէ մէյտանա գօյտուղուն-
տան, պու բօլիթիգա ալէյլիլտէ հէր նէ
վաղը օլա, տէվէթի միւլաթիլէյանըն նէ
եաթաճաղը գաթիլէն անլաշըլմըն տըր:

Միւլաթիլէյին պէեանաթընը Ավսթրիա
ղաղթլարըն ֆէվլէլաթէ թագաթիլ իթմիլ-
լէր տիւր:

Իթթիլմիլ Միւլաթիլէյ. — Գօնթ
Կոլուսովաքինն մալիւմ օլան նօթընըն
տիկէր մուհիմ ֆըղըրաթ տա, իթթիլաթը
միւլաթլէլիլն թէճաթիլ հազընտա քի սէօյ-
լէրի օլուպ, միւլաթիլէյ, պու իթթիլաթ-
ըն թէճաթիլ մագաթիլիլէ ճէրէեան իտէ-
ճէք միւլաթլէրաթա էն զիւրաթէ հանկը
նօթաթի նազարտան միւլաթիլալ չէթիլէճէ-
կիլիլ կէօթլէրմիշ տիւր: Ալմանիա, պիւր սէ-
նէտէն պէրի չիֆթիլ ֆըրգաթըն մէմուլ
թիլմէք իշին կէօթիլէք իշիլիլտէ ուսուլը
հիմաթէ մէլ իթմիշ տիւր: Իթթիլաթ իսէ,
— Յրանաթ իլէ ումուրը թիւճարիլէթիլիլ
սըրաթա գօյմաթը սանէսիլտէ, և կէրէք
Ալմանիա վէ կէրէք Ավսթրիա իլէ ճարի
օլան միւնասէպաթը թիւճարիլէթիլտէ, Մ.
Գրիսթիլին զէմանընտա մէնպուրի գապուլ

Ա.ԶԳ.ԱՅԻՆ

—Իսկանպօլտա Ալթըմէրմէրտէ Բում
քիլիսէսինէ խորսըլար կիրէրէք, ԿՈՒՐՄ-
ըզ կիւմիւն Թագըմք չաւմըլար աշր:

